

"Ανν. Μετόχ. Στρόπον.) "Ηπ. (Δωδών. Ζαγόρ. Κόνιτσ. Κουκούλ. Παραμυθ.) Θεσσ. ('Αργιθ. 'Αρματωλικ. Κακοπλεύρ. Καλαμπάκ. 'Οξύν. Φάρσαλ.) Θράκ. (Λίμν. Μάδυτ. Περίστασ.) Μακεδ. (Βόιον Βροντ. Γαλατ. Γήλοφ Γρεβεν. Δαμασκ. Λόφ.) Πελοπν. (Μεσσην.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. 'Αράχ. 'Αρτοτ. 'Ασπρόπυργ. 'Αστακ. Γραν. Καλοσκοπ. Κολάκ. Λεπεν. Παρνασσ. Σπάρτ. Φθιώτ. Φτελ.): 'Ιδω γρικάζ' γι τὰ πρόβατα Καλαμπάκ. Γρέκιασαν' σ τὸ γούπατον τὰ πρόβατα Δωδών. Πῆγαν μουναχά τ' εἰ καὶ γρέκιασαν τὰ πρόματα μέσ' εἰ τὴ σπλικά Αίτωλ. Εἶνι γρικιασμένα τὰ πρόματα αὐτόθ. 'Ικεῖ πᾶν καὶ γρικάζ' γι τ' ἀγριούγ' δα κάθι μέρα αὐτόθ. Τὰ ζά γρικάσαντι Λεπεν. Τὰ πρόβατα γρικάζουν' σ τ' ἀπάγκεο Παρνασσ. Γρέκιασαν τὰ πιδιά (ἡσύχασαν, ἐκοιμήθησαν) Γραν. Ποῦ θά γρικιάσουμι ἀπόψι; (ποῦ θά κοιμηθῶμεν ἀπόψε;) αὐτόθ. || *Ἀσμ.

Σὰν τὰ μεριμήκια περιπατοῦν, σὰν τὰ μελίδηα βάζουν, σά 'ες τὸ μελισσοβότανο' σ τὰ γρέκια τους γρικάζουν (ἐνν. τὰ πρόβατα βάζουν=βουΐζουν) "Ηπ. 2) Παραμένω εἰς τὴν φωλεάν μου "Ηπ. (Ζαγόρ.)

B) Μεταβ. 1) 'Οδηγῶ, εἰσάγω τὴν ἀγέλην εἰς τὸ ποιμνιοστάσιον ἡ φέρω αὐτὴν εἰς τόπον κατάλληλον πρὸς ἀνάπταυσιν ἡ διανυκτέρευσιν Εὔβ. (Μετόχ. Στρόπον.) "Ηπ. (Ζαγόρ. Μαργαρ. Παραμυθ. Πλατανοῦσ.) Θεσσ. ('Αργιθ. 'Αρματωλικ. 'Οξύν.) Μακεδ. (Βροντ. Γήλοφ. Γρεβεν. Δαμασκ. Δασοχώρ. Δεσκάτ. Καστορ. Χαλκιδ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. 'Αρτοτ. 'Ασπρόπυργ. 'Αστακ. Γραν. Λεπεν. Φθιώτ. Φωκ.) — Λεξ. Βλαστ. 290: Ποῦ τὰ γρέκιασες' πόφε τὰ γίδια; Μετόχ. Γρικάζω τὰ πρόματα (όδηγῶ τὸ ποιμνιον εἰς τὸ γρέκια) Καλάβρυτ. Εἶναι 'να 'δάδι καὶ τὸ 'καμα γρέκ' καὶ γρικάζω τὰ πρόματά μ' Μαργαρ. Γρέκιασα τὰ πρότα μας' σ τὰ Ρόδια Βροντ. Θὰ γρικιάσουμι τὰ γίδια' σ ν' 'Αλατσιά ἀπ' κάτ' Δεσκάτ. Ποῦ τὰ γρικάζ' σ τὰ γίδια; Γραν. Τὰ γρέκιασαν' σ τὸ χονδράφ' τὰ πρόματα γιὰ τὰ κουποίσ' Αίτωλ. Συνών. σ τα λιξω. 2) Φονεύω τινὰ Στερελλ. (Αίτωλ. Γραν. Παρνασσ. 'Υπάτ.): Θὰ σι γρικάσουν 'Υπάτ. Τόρρ' εἰ μίνια καὶ τοὺν γρέκιασι (τοῦ ἔρριξε μιὰ τουφεκιὰ καὶ τὸν ἔφονευσε) Γραν. Τοὺν ηδραν γρικιασμένον ἀδικεῖ π' τοὺν βάρισαν (τὸν ηδρὸν νεκρὸν ἀκριβῶς ἔκει, ὅπου τὸν ἔκτυπησαν) Αίτωλ. 3) Συλλαμβάνω τινὰ ἐπ' αὐτοφώρῳ διαπράττοντα κακόν τι Πελοπν. (Λιγουρ.): Τοὺν γρέκιασαν τὰ κλέβῃ κόττες. 4) Εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν, δέρνω, κτυπῶ Πελοπν. (Λαγκάδ.): 'Η κόταινα σήμερα γρέτσιασε τὴν κοτοπούλα τῆς (ἡ κυρία σήμερα ἔκτυπησε τὴν κόρην τῆς). Τόνε γρέτσιασε! αὐτόθ.

γρεκιάρικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γρικάρ' κούς Στερελλ. (Γραν.) 'Εκ τοῦ γρεκιάρικος, οὐδ. τοῦ ἀμαρτ. ἐπίθ. γρεκιάρικος.

'Ο συνηθισμένος νὰ μεταβαίνῃ τὴν κανονικὴν ὥραν εἰς τὸν τόπον τῆς ἀναπαύσεως του ἔνθ' ἀν.: 'Γρικάρ' κα γίδια (γίδια τὰ δποῖα ἐπιστρέφουν μόνα των τὴν κανονικὴν ὥραν εἰς τὸν τόπον ἀναπαύσεως ἡ διανυκτέρευσεως των) Στερελλ. (Γραν.) Γρικάρ' κούς ἄνθρουπους (δ τακτικός, δ ἀναπαύμενος ἡ κοιμώμενος πάντοτε τὴν ίδιαν ὥραν) αὐτόθ.

γρέκιασμα τό, "Ηπ. Μακεδ. (Γήλοφ. Δασοχώρ. Χαλκιδ.) Πελοπν. (Μεσσην.) Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν.)

'Εκ τοῦ ρ. γρεκιάρικω.

'Ο καταυλισμὸς τοῦ ποιμνίου πρὸς ἀνάπταυσιν ἡ διανυκτέρευσιν ἔνθ' ἀν.: Τόπους γιὰ γρέκιασμα τοὺς βράδ' Αίτωλ. Συνών. σ τα λιξω σ μα.

γρέμπα ἡ, "Ηπ. (Μαργαρίτ.) γρέβα 'Αντίπαξ. 'Ερεικ. Κέρκ. Μαθράκ. 'Οθων. Παξ. γρέβα "Ηπ. ('Ιωάνν. Παραμυθ.) γρέμπας ὁ, ἐνιαχ. γκρέμπας "Ηπ. (Κόνιτσ.)

'Εκ τοῦ 'Ιταλ. *greppa* (=πλευρὰ κρημνοῦ, ἐπικλινῆς βράχος), τὸ δπ. ἐκ τοῦ Σλαβ. *greben*. 'Ο τύπ. γρέμπας κατὰ τὸ συνών. τοῖχος.

1) 'Ο τοῖχος, ίδιως ὁ ἀναλημματικός, ἐπὶ ἐπικλινῶν κτημάτων 'Αντίπαξ. 'Ερεικ. "Ηπ. (Κόνιτσ. Μαργαρίτ.) Κέρκ. Μαθράκ. 'Οθων. Παξ.: *Πήγαν νὰ χτίσουν γρέβα καὶ μέσα σὲ μηνὰ καπάσα βρήκανε λεφτά* (καπάσα=πίθος) Μαθράκ. *Κάναμε τσὶ γρέβες μὲ ξερολιθιὰ* 'Ερεικ. *Πάμε μὲ τὸν ἀφέδη μου* 'ες τὰ Σώχωρα καὶ φκεάνουμε τσὶ γρέβες (ἀφέδης=πατήρ) 'Οθων. 'Εγρεμίστηκε ἀπὸ τὴ γρέβα καὶ τσάκισε τὸ ποδάρι του αὐτόθ. 'Εμένα μῷμαθε ὁ πατέρας μου νὰ κάνω γρέβες Παξ. *Φοραδίζ* ὅρματον γκρέμπο (κατασκευάζει καλὸν τοῖχον εἰς τὴν συνθηματ. γλῶσσαν τῶν κτιστῶν) Κόνιτσ. 'Ηλ. καὶ ἔξ έγγραφου τοῦ 1673 ἐκ Παξῶν. Βλ. Γ. Πετροπ., Νοταρ. πράξ. Παξῶν 71, 4 *καὶ ἀλλάξουν καὶ τὴν γρέμπα κάτω ἔως μία σποριά*. Συνών. *αἱ μασιάς 1, ἀρμακάς 1B, ἀρμάκι 1, ἀρμακούλα, ἀρμακούλι, λιθούλι, μάντρα, μαντρότοιχος, ξερολιθιθιά, ξερόμαντρα, ξερότοιχος, πεζούλα, πεζούλι, τοῖχος.* 2) *Σωρὸς λίθων* "Ηπ. ('Ιωάνν.) Συνών. *ἀρμακάς 1, ἀρμακάδι, ἀρμακαδιά.* 2) "Εδαφος ἐπικλινές, κτῆμα ἐπὶ κατωφεροῦς ἐδάφους, τοῦ δποίου τὸ χῶμα συγκρατεῖται δι' ἀναλημματικοῦ τοῖχου "Ηπ. (Παραμυθ.)

γρεμπανιάζω ἐνιαχ. γραμπανιάζω 'Ιων. (Κρήν.)

'Εκ τοῦ ούσ. γρέμπανος.

'Επὶ ἀγρῶν ἡ ἀμπέλων, μένω ἀκαλλιέργητος ἔνθ' ἀν.: 'Ηφηκένε τ' ἀμπέλια ντου κ' ἡγραμπανιάσανε. 'Ιων. (Κρήν.)

γρέμπανο τό, "Ηπ.—Δ. Σολωμ., "Απαντα, ἐπιμ. Λ. Πολίτη, Α', 60 γρέβανο Κύθηρ. γρέμπανον "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ.) γκρέμπανο Σ. Σκίτ., Νύχτα πρωτομ., 13 γκρέμπανον "Ηπ. (Ζαγόρ.) Θεσσ. γρέβανο Ζάκ. γράμπανο 'Ιων. (Κρήν.) Χίος γράβανο Θήρ. Νάξ. (Σκαδ.) Μύκ. Πάρ. Τήν. γράπανο Πάρ. γρέμενος Κορσ. γρέμπανος δ, 'Αμοργ. — Κορ., "Ατακτ. 4, 87 Miklosich, Slav. Elem. 63, 543 G. Meyer, Neogr. Stud. 2, 24-25 Σ. Σκίτ., Τσιγγανόθ., 40 — Λεξ. Λάουνδ. Λεγγρ. Μπριγκ. γράμπανος 'Ιων. (Κρήν.) γραβάνα ἡ, Σέριφ.

'Εκ τοῦ 'Ενετ. *grebani* (=βράχοι, κρημνοί), τὸ δπ. ἐκ τοῦ Σλαβ. *greben*. 'Ο τύπ. γρέμπανος καὶ εἰς Σομ.

1) Κρημνός, βράχος, τόπος βραχώδης καὶ δύσβατος ἔνθ' ἀν.: 'Η ὄκθα ἔναι γράβανα (ὄκθα=τὸ τμῆμα τοῦ ἀγροῦ τὸ μὴ δυνάμενον νὰ καλλιεργηθῇ διὰ τοῦ ἀρότρου) Τήν. 'Εκεῖνα τὰ μέρη εἶναι δῦλο γράβανα Νάξ. || Ποιήμ.

Τοὺς ζουπάνε πίνοντας καὶ μεθοκοπῶντας καὶ κατόπι λείφανα κι ἔρμους σκελετοὺς οίχουντε 'ες τοὺς γρέμπανος καὶ 'ες τοὺς ἐγκρεμοὺς Σ. Σκίτ., Τσιγγανόθ., 40.

Μὲ τὸ κουδούνι 'ες τὸ λαιμὸ | τὰ γρέμπανα ἐπερπάτει, ντὸν ντὸν ντὸν κουδούνιτε | 'ες τὸ νεκρικὸ κρεββάτι Δ. Σολωμ., ἔνθ. ἀν. Συνών. γρέμπανος. β) Μέρος ἄγονον 'Ιων. (Κρήν.) Νάξ. (Σκαδ.) Πάρ. Χίος: *Εἶναι καὶ αὐτὸς νοικοκύρης μὲ δύο τρία γράβανα Πάρ.* "Ηφηκένε τ' ἀμπέλια ντου κ' ἡγενήκενε γράμπανα Κρήν. 2) Είδος θαλασσίων χόρτων 'Ιων. (Κρήν.): 'Η θάλασσα ἔχει πολλὰ γράμπανα. 3) 'Επι-

θετ., ἀκαλλιέργητος Ἰων. (Κρήν.): *Γράμπαρο ἀμπέλι - χωράφι.*

γρεμπανότοπος δ, G. Meyer, Neogr. Stud. 2, 24—Λεξ. Βεντ. Λάουνδ. Λεγρ. Μπριγκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γρέμπανο καὶ τόπος.
Τόπος βραχώδης.

γρεμπενάτος Πελοπν. (Καρδαμ. Ξεχώρ. Πραστ. Σαγδόν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρεμπέντι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ά τοις.

Ἐπὶ πετεινοῦ, ὁ ἔχων μέγα ἄνω κάλλαιον, λειρὶ οὐθ' ἀν.: *Κόκορας γρεμπενάτος Ξεχώρ.*

γρεμπένι τό, Πελοπν. (Καμίν. Κάμπος Λακων. Λίμπερδ.) γρεβένι Πελοπν. (Άρον. Γέρμ. Ζελίν. Λεύκτρ. Καρδαμ. Μάν. Ξεχώρ. Ξηροκ. Οίτυλ. Παλαιοχ. Πλάτσ. Σαγδόν. Τσέρ.) κρεβένι Πελοπν. (Κάμπος Λακων.).

Ἐκ τοῦ Σλαβ. *g r e b e n'* = κάλλαιον.

1) Τὸ ἄνω κάλλαιον τοῦ ἀλέκτορος ἐνθ' ἀν.: 'Ο κοῦρος ἔχει μεγάλα κρεβένια (κοῦρος=ἀλέκτωρ) Κάμπος Λακων. Κόκορας μὲν γρεβένι Καρδαμ. Ψευτοκοῦρος ἔναι, ἀφοῦ δὲν ἔχει γρεβένι, λειρία, σκαλτσούνια τσαὶ χρωματιστὰ φτερὰ Ξεχώρ. "Εσφαξα τὸ δοῦρο μὲ τὸ μεγάλο γρεβένι αὐτόθ. Κλωσσογεννάει ή κόττα, κοκκινίζει τὸ γρεβένι τῆς (κλωσσογεννάει=ἐνῷ εἰναι κλῶσσα, συγχρόνως γεννᾶ) Γέρμ. Γιὰ νὰ γυρίζῃ 'ς τὸ χωράφι δικόκορας ἀβολυτός, κατακόκκινο τό 'χει τὸ γρεβένι τον Ξηροκ. || Φρ. Κατέβασε γρεβένια (ἐθύμωσε) Ξεχώρ. Τοῦ πέσανε τὰ γρεβένια (ἐταπεινώθη) αὐτόθ. Συνών. καὶ ερόντι, κρέστα, λειρὶ. 2) 'Οζώδης ἔξοχὴ κλάδου δένδρου Μάν. Συνών. ἀγγριφώντι, τὸ δπ. βλ..

γρεμπούλι τό, ἐνιαχ. γρεβούλι 'Αντίπαξ. 'Ερεικ. Κέρκ. Μαθράκ. 'Οθων. Παξ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρέμπανο ως ὑποκορ.

Ο μικρὸς ἀναλημματικὸς τοῖχος ἐπὶ ἐπικλινῶν ἐδαφῶν ἐνθ' ἀν.: *Eίναι τὰ γρεβούλια ἀράδα Παξ. Μ' ἐπιασε καὶ μὲ τονθάρησε σ' ἔνα πλάι, γιὰ νὰ μὲ δρεμίσῃ δουκάτον πὸ τὸ γρεβούλι τσῆ Ξυλοσερμῆς Οθων.*

γρέντα ḥ, "Ηπ. (Δρόβιαν. Ζαγόρ. Κόνιτσ. Πάργ.) — Λεξ. 'Ηπίτ. γρέδα Κέρκ. (Άργυρᾶδ.)

Ἐκ τοῦ Σλαβ. *g r e d a*=δοκός. Βλ. G. Meyer, Neogr. Stud. 2, 25 E. Berneker, Slav. Etym. Wörterb. 348 Miklosich, Slav. Elem. 63, 543.

1) Ξυλίνη δοκός, τιθεμένη συνήθως εἰς τὸ μέσον τῆς οἰκίας, παραλλήλως πρὸς τὰς στενὰς πλευράς, διὰ νὰ ὑποβαστάζῃ τὴν στέγην "Ηπ. (Δρόβιαν. Ζαγόρ. Κόνιτσ. Πάργ.): *Πρῶτα ρίχν' τὶς γρέντις, μιτὰ τὶς φαλίδις Κόνιτσ. Συνών. γρεντιά 2, κόδρα, πάτερο. 2) Δοκὸς ἐπὶ τῆς δοπίας στηρίζονται αἱ σανίδες τοῦ πατώματος "Ηπ. (Πάργ.) Συνών. γρεντιά 8, πάτερο. 3) 'Η βάσις ἐπὶ τῆς μηχανῆς τοῦ ἐλαιοπιεστηρίου, δπου ἐπαλλήλως τίθενται πρὸς πίεσιν οἱ πλήρεις ἐλαιοπολτοῦ σάκκοι Κέρκ. (Άργυρᾶδ.). Συνών. γρεντιά 10.*

γρεντάλι τό, ἐνιαχ. γριντάλ' Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Γραν. Φθιώτ. Φωκ.) — Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 34.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρέντα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ά λι.

1) Κορμὸς δένδρου ύψηλος καὶ εὐθυτενοῦς Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Γραν.) 2) Μετων., ἀνθρωπος ύψηλος ἀνα-

στήματος Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Γραν. Φθιώτ. Φωκ.) — Δ. Λουκόπ., ἔνθ' ἀν.: "Ἐνα γριντάλ' οὐλόκληρον εἶν' αὐτὸς οὐ ἄνθρωποις Γραν. Εἶνι ἔνα γριντάλ' ὡς ἵκει ἀπάν' ψ' λὸς Αίτωλ.

γρεντάλωνο τό, ἐνιαχ. γρεδάλωνο Κέρκ. (Άργυρᾶδ. Κάβ. Σπαρτερ. κ.ά.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γρέντα καὶ ἄλιντι.

'Η κατὰ τὴν περιφέρειαν τῆς βάσεως τῆς μηχανῆς τοῦ ἐλαιοπιεστηρίου αὖλαξ, διὰ τῆς ὅποιας ρέει τὸ ἐκ τῆς ἐκθλίψεως τοῦ ἐλαιοπολτοῦ ἔλαιον ἔνθ' ἀν.

γρεντζελιά ḥ, "Ηπ. (Πωγών. Σχωρ. κ.ά.) γριντζιλιά

"Ηπ. (Έλληνικ. Πηγάδ. Χουλιαρᾶδ.) Θράκ. (Αίν. Μάλγαρ.)

Στερελλ. (Σπάρτ.) γρεντζούλιά "Ηπ. (Κοκκιν. Μαργαρίτ. Τσαμαντ. κ.ά.) γρεντζ' λιά "Ηπ. (Πράμαντ.) Θεσσ. (Μυρόφυλλ.) γριτζελιά Π. Γενναδ., Λεξικ. Φυτολογ., 233 γριτζ' λιά

Στερελλ. (Γραν.) γριτζελιά Χελδρ. — Μηλιαρ., Δημ. ὄνδρ.

φυτ., 31 Π. Γενναδ., Λεξικ. Φυτολογ., 630 — Λεξ. Βλαστ.

463
Ἐκ τοῦ οὐσ. γρέντα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) Τὸ φυτὸν "Αμπελος οίνοφόρος ἡ ἀγρία (*Vitis vinifera silvestris*) τῆς οἰκογ. τῶν 'Αμπελιδῶν (Ampelidaceae)

"Ηπ. (Έλληνικ. Κοκκιν. Μαργαρίτ. Πηγάδ. Πράμαντ. Πωγών. Τσαμαντ. Σχωρ. Χουλιαρᾶδ.) Θεσσ. (Μυρόφυλλ.) Θράκ. (Αίν. Μάλγαρ.) Στερελλ. (Σπάρτ.) Συνών. ἀγριελο 1, ἀγριόκλημα 2, ἀγριοσταφυλία 2, γρέντα 2. 2) Τὸ φυτὸν Λωτός δ ἐδώδιμος (*Lotus edulis*) τῆς οἰκογ. τῶν Ψυχανθῶν (Papilionaceae) Χελδρ. — Μηλιαρ., ἔνθ' ἀν. Π. Γενναδ., ἔνθ' ἀν. — Λεξ. Βλαστ. ἔνθ' ἀν.

'Η λ. καὶ ως τοπων. ὑπὸ τοὺς τύπ. Γριντζιλιά "Ηπ. (Έλληνικ. Πηγάδ. Χουλιαρ.) Γριντζιλιάδις Στερελλ. (Άχυρ.) Γκρεντζούλιά "Ηπ. (Φιλιάτ.)

γρεντζελιάζω ἐνιαχ. γριντζιλιάζων Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρέντα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιάζω.

Γίνομαι δμοιος πρὸς γρέντα (τὸ δπ. βλ.), ζαρώνω, ρικνοῦμαι ἔνθ' ἀν.: "Ηταν καλὰ τὰ σταφύλια φέτου, ἀλλὰ γριντζέλασαν Στερελλ. (Αίτωλ.)

γρεντζελιάρικος ἐπίθ. ἐνιαχ. γριντζιλιάρικος "Ηπ. (Ζαγόρ. Κουκούλ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἐπίθ. γρέντας ελιάρης.

'Ο ρακένδυτος ἔνθ' ἀν.: "Αμα τοὺν είδα ἔτσ' γριντζιλιάρικον, κόντιψι νὰ μὴν τοὺν γνονορίσον "Ηπ. (Κουκούλ.)

γρεντζέλιασμα τό, ἐνιαχ. γριντζέλιασμα Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν.)

Ἐκ τοῦ ρ. γρέντας ελιάριας.

Τὸ ζάρωμα, ἡ ρικνωσίας ἔνθ' ἀν.

γρεντζελίδα ḥ, "Ηπ. (Χιμάρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γρέντας ελιάριας.

Σταφυλὴ μὲ ἀραιάς ρῶγας.

γρέντζελο τό, "Ηπ. (Κασταν. Σχωρ.) γρέντζιλον "Ηπ.

(Άρτ. Δωδών. Έλληνικ. Ιωάνν. Κουκούλ. Πλατανοῦσ.

